

Policy för ägarstyrning

Region Norrbottens ansvar för regionens utveckling grundar sig i rollen som det enda folkvalda organet på regional nivå och från 1 januari 2017 rollen som regionalt utvecklingsansvarig.

För att förverkliga landstingskommunala ändamål bedrivs i vissa fall verksamhet i bolagsform. Bolagets uppgift är att som juridisk person effektivt utföra uppdrag i ägarnas ställe. Bolagsformen skapar förutsättningar för tydlig avgränsning, styrning och uppföljning av verksamheten.

Verksamheten ska bidra till att förverkliga Region Norrbottens vision: Tillsammans för Norrbotten. Bästa livet. Bästa hälsan.

Styrning och ledning

Vid ägarstyrning av kommun- och landstingsägda bolag ska två regelsystem beaktas; kommunallagen och aktiebolagslagen. Bolagets verksamhet ska, tillsammans med Region Norrbottens övriga verksamhet, direkt eller indirekt skapa nytta för medborgarna.

Fullmäktige ansvarar för den politiska processen som rör ägarstyrningspolicy, fastställande av bolagsordning och aktieägaravtal och beslut i frågor som är av principiell betydelse. Bolagets verksamhetsföremål och det kommunala ändamålet fastställs i bolagsordningen.

Bolagen ska ha policy/riktlinjer för representation som utgår från ägarnas policies och riktlinjer.

Aktiv ägarstyrning

Aktiv ägarstyrning innebär både att ställa krav på bolaget och att ge goda förutsättningar. Bolagets verksamhet, verksamhetsform, strategier och mål ska löpande utvärderas utifrån bidraget till regionens utveckling samt hur verksamheten sköts av bolagsstyrelse och företagsledning.

Styrningen ska vara god och utgå från aktiebolagslagen för att ge legitimitet till såväl bolag som ägare. Regionstyrelsen ansvarar för den strategiska ägarstyrningen. I huvudsak innebär det att besluta om ägardirektiv till bolaget, eller i de fall bolaget har fler ägare besluta om Region Norrbottens förslag till ägardirektiv inför ägarsamråd med övriga ägare, samt att ansvara för uppsikten över bolaget och för regelbundna uppföljningar av bolagets ekonomi och verksamhet.

Ägarsamråd och verksamhetsdialog

Region Norrbottens ägarstyrning utövas genom en fortlöpande dialog med övriga ägare och med bolagets ledning. Dialogen med övriga ägare ska vara strategisk och ske vid ägarsamråd. Dialogen med bolagets ledning förs av den verksamhet som har till uppdrag att styra respektive bolag.

Utgångspunkten för ägarstyrningen är Region Norrbottens styrande dokument. De årliga ägardirektiven syftar till att ge bolaget ledning när det gäller att avgöra hur ändamålet ska förverkligas i bolagets verksamhet. Ägardirektiven kan omfatta både verksamhetsmål och ekonomiska mål.

I vissa fall är någon av Region Norrbottens verksamheter även kunder till landstingets bolag, i vilket fall kundrelationen utövas av dessa.

Bolagsstämma

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ. På bolagsstämman ska aktieägaren utöva sina rättigheter att besluta i bolagets angelägenheter. De beslut som bolagsstämman fattar ska verkställas av bolagsstyrelsen om de inte strider mot aktiebolagslagen, bolagsordningen, huvuddragen i reglerna om bolagsorganens funktioner eller bolagets intresse.

Varje år måste bolaget hålla en årsstämma. Där beslutar aktieägarna bland annat att fastställa resultaträkningen och balansräkningen.

Ägardirektiv med flera ägarbeslut blir bindande för bolagets styrelse först när de fastställs av bolagsstämman.

Styrelse, styrelseordförande och VD

Bolagets styrelse ska utveckla verksamheten utifrån ägarnas mål för verksamheten inom det utrymme som kommunallagen och aktiebolagslagen medger.

Styrelseledamöterna ska utses utifrån de enskilda bolagens behov av kompetens. Styrelserna ska ha mångsidig och bred kompetens, erfarenhet och bakgrund. En jämn könsfördelning ska eftersträvas.

Styrelsen har ett kollektivt ansvar med utgångspunkt i bolagsordningen och ägardirektiven, vilket innebär att varje styrelseledamot också är personligt ansvarig. Eftersom uppdraget inte har sin grund i ledamöternas skilda politiska uppfattningar, är det definitionsmässigt inte politiskt.

Styrelseordförandens uppgift är att leda styrelsens arbete och att tillse att styrelsen fullgör sina åligganden. Med uppgiften följer ansvar för att arbetsordning för styrelsen och instruktion för VD upprättas, att dialog förs med bolagets ägare och att styrelsen årligen utvärderar sitt arbete.

Styrelseledamöter i bolagen väljs av årsstämman i enlighet med hur bolagsordningarna reglerar detta.

VD har en särställning i bolaget med ett uttalat ansvar för bolagets löpande förvaltning.

Bolagens återrapportering till Region Norrbotten

Region Norrbottens hel- eller delägda bolag och stiftelser ska rutinmässigt sända verksamhetsplan, ekonomisk rapportering, årsredovisning, revisionsberättelse, stämmoprotokoll, verksamhetsstatistik samt andra handlingar av betydelse till ägarna.

Statistik och andra uppgifter som ägarna behöver för sin egen uppföljning eller rapportering ska vid uppmaning sändas till ägarna. Ägarna ska aktivt arbeta med att underlätta, samordna och effektivisera all rapportering som bolagen gör till ägarna. Styrelseprotokoll ska finnas tillgängliga hos bolaget.

Samråd med ägarna ska ske i ett tidigt skede inför beslut i frågor av principiell betydelse och innan planer och åtgärder genomförs som ekonomiskt direkt eller indirekt kan påverka ägarna eller förutsätter ekonomiskt engagemang från ägarnas sida.

Revisorer och lekmannarevisorer

Bolagets styrelse ska se till att ändamålsenliga relationer med bolagets revisorer och lekmannarevisorer upprätthålls.

Regionfullmäktige utser lekmannarevisorer i hel- och delägda bolag samt revisorer i stiftelser, föreningar med flera.

Lekmannarevisorn ska årligen granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomisk tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Uppdraget ska utmynna i en årlig granskningsrapport som även ska sändas ägaren fullmäktige.

Lekmannarevisorn har rätt att anlita sakkunnigt biträde. Kostnader för sakkunnigt biträde betalas av bolaget.

Bolagsstämman kan ge revisorerna och lekmannarevisorerna särskilda uppgifter. Sådana uppgifter ska genomföras om det inte strider mot lag, bolagsordning eller god revisors- eller revisionssed respektive god sed för lekmannarevisorerna.

Ersättning till lekmannarevisorer regleras i Region Norrbottens reglementen för arvoden.

Stiftelser

Stiftelser har ingen egentlig ägare utan regleras av stiftelseurkunden.

Regionfullmäktige utser ledamöter som ska arbeta för att tillgodose ändamålet med stiftelsen. Ledamöter i stiftelser har ett personligt ansvar på samma sätt som aktiebolagsstyrelseledamöter.